

نگاه بیرون

آیا اوپامادر مورد توافق وین درست عمل کرد؟

Newsweek

گری سیبور
ترجمه: فریبا نادری

● طرح جامع اقدام مشترک، با هدف اعمال محدودیت بر برنامه هسته‌ای ایران مورد قبول قرار گرفت. بر اساس این طرح، ایران حداقل ۱۰ تا ۱۵ سال نمی‌تواند به تسلیحات هسته‌ای دست یابد. طرح جامع اقدام مشترک در حالی تصویب شد که مقام‌های رسمی ایران بارها اعلام کردند که هدفشان صرفا استفاده صلح‌آمیز از تأسیسات هسته‌ای است و حتی آیت‌الله خامنه‌ای، رهبری ایران، نیز طی فتوایی استفاده از تسلیحات هسته‌ای را مغایر با اصول حاکم بر اسلام اعلام کردند.باین‌حال براساس توافقات صورت‌گرفته، بازارس آزادس بین‌المللی انرژی اتمی می‌توانند از تأسیسات هسته‌ای ایران بازدید کنند و ایران نیز قادر است، در این مدت توانایی‌ها و قابلیت‌های هسته‌های‌اش را افزایش دهد. براساس طرح جامع اقدام مشترک شش کشور جهان محدودیت‌های فیزیکی را برای جلوگیری از تولید پلوتونیوم در ایران اعمال کرده‌اند، راکتور آب سنگین ارک قرار است بازطراحی شود و بخشی از سوخت تولید‌شده در ایران به خارج از کشور منتقل خواهد شد، براساس این طرح، ایران تا ۱۵ سال نمی‌تواند راکتور آب سنگین دیگری برای تولید پلوتونیوم ایجاد کند. باین‌حال محدودیت‌های اعمال‌شده علیه برنامه هسته‌ای ایران انکار برای مخالفان این توافق کافی نیست، به باور آنها ازین‌بردن سانسرتیفیکوهای نصب‌شده و ازین‌بردن ۹۸درصد اورانیوم غنی‌سازی‌شده در ایران کافی نیست، چراکه ایران هنوز می‌تواند زیرساخت‌های هسته‌ای خویش را حفظ کرده و پس از گذشت ۱۰سال آن را گسترش دهد. حال آیا موافقت اوپاما با طرحی که محدودیت‌هایی را علیه ایران طی ۱۰تا ۱۵ سال اعمال کرده است، درست است یا خیر؟ به باور برخی از کارشناسان ایران هیچ‌گاه به‌دنبال ساخت تسلیحات هسته‌ای نبوده و نخواهد بود و مناقشه هسته‌ای ایران مربوط به اطلاعات نادرستی است که برخی از کشورها چون ایالات‌متحده‌آمریکا در اختیار آزادس بین‌المللی انرژی اتمی قرار داده‌اند، دراین‌میان، گروهی دیگر به نظام بازرسی‌های پیش‌بینی‌شده و همچنین محدودیت‌هایی که بر تسهیلات و تأسیسات هسته‌ای ایران اعمال شده است اشاره کرده و می‌گویند، نباید نسبت به عملکرد ایران بدبین بود و آینده بدی را برای برنامه هسته‌ای این کشور در ذهن ترسیم کرد.

ارزیابی پیامدهای بلندمدت طرح جامع اقدام مشترک بسیار دشوار است، اما می‌توان گفت که توافق وین و دستیابی ایران و شش کشور جهان به نقطه‌ای مشترک، احتمال درگیری نظامی میان ایران و ایالات‌متحده‌آمریکا را از میان برده و همچنین شرایط اقتصادی ایران را بهبود خواهد بخشید. باین‌حال، مخالفان توافق وین بر این باورند که آمریکا با تکیه بر توافق وین بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران مهر تأیید زده و به آن مشروعیت بخشیده است و علاوه‌برآن زمینه را برای گسترش نفوذ قدرت ایران در منطقه خاورمیانه فراهم کرده. مخالفان حتی مدعی هستند که ایران طی این ۱۵ سال قادر است به صورت مخفیانه قابلیت‌های غنی‌سازی خود را تقویت کرده و گسترش دهد. به‌طورکلی باید گفت که در ارتباط با درست یا غلط‌بودن تصمیم کاخ سفید به‌خصوص باراک اوپاما، رئیس‌جمهوری آمریکا، آمریکایی‌ها به دو دسته تقسیم می‌شوند، حامیان توافقی و مخالفان. به عقیده حامیان توافق وین، ایران براساس توافق وین تا مدت‌ها قادر نخواهد بود سانتریفیوهای پیشرفته‌ای ساخته و حتی میزان غنی‌سازی‌اش را افزایش دهد. علاوه‌براین به عقیده موافقان توافق وین، این موافقت‌نامه، از آغاز درگیری دیگری در منطقه جلوگیری کرده و زمینه را برای آغاز فصلی جدید در روابط دو کشوری که بیش از ۳۵ سال با یکدیگر دشمن بوده‌اند فراهم کرده است. درمقابل مخالفان توافق وین می‌گویند، آمریکا در معامله با ایران، امتیازات زیادی را به تهران اعطا و درمقابل سهم اندکی دریافت کرده است، این گروه از توافق وین تحت عنوان توافقی بد یاد می‌کنند و می‌گویند: ایالات‌متحده‌آمریکا باید محدودیت‌های بیشتری را بر فعالیت‌های هسته‌ای ایران اعمال می‌کرد و همچنین مدت اعمال این محدودیت‌ها را افزایش می‌داد. در همین راستا مخالفان توافق وین معتقدند که ایالات‌متحده‌آمریکا باید بار دیگر مفاد این توافق‌نامه را مورد بازبینی قرار دهد. در شرایطی که هیات‌های اقتصادی اروپا برای سرمایه‌گذاری در ایران به‌دوران پساتوافق برای سفر به تهران صف کشیده‌اند، مخالفان از تشدید تحریم‌ها دم زده و می‌گویند، آمریکا می‌تواند بار دیگر متحدان اروپایی‌اش را با خود همراه کرده و فشار و تحریم‌ها علیه ایران را افزایش دهد. به باور آنها هر اندازه فشارهای اقتصادی بر ایران افزایش یابد، مقام‌های تهران امتیازات بیشتری را در اختیار غرب قرار خواهند داد، این استدلال در حالی مطرح می‌شود که به عقیده حامیان توافق وین، آمریکا به‌هیچ‌عنوان نمی‌تواند بار دیگر متحدان اروپایی‌اش را برای ادامه این مناقشه با خود همراه کند و اگر مخالفان، توافق وین را در کنگره آمریکا رد کنند، با دستان خود زمینه را برای انزوای ایالات‌متحده‌آمریکا فراهم خواهند کرد. به عقیده کارشناسان بین‌المللی که نسبت به آینده توافق وین خوش‌بین هستند، توافق صورت‌گرفته برای سیاست خارج آمریکا، منافع آمریکا در خاورمیانه و همچنین در ارتباط با تلاش‌های جامعه بین‌الملل برای جلوگیری از گسترش تسلیحات دسته‌جمعی، پیامدهای مثبتی به‌همراه خواهد داشت.

دیپلماسی

بررسی موضع عربستان در مورد توافق هسته‌ای در گفت‌وگو با محمد صدر، مشاور وزیر امور خارجه

رضایت ریاض؛ اعلامی یا واقعی

عکس: امیر جبرئیل شرقی

واکنش افخم به سخنان عادل الجبیر
شرقی: سخنگوی وزارت امور خارجه در واکنش به اظهارات اخیر وزیر خارجه سعودی گفت: همسایگان ما به‌جای این‌گونه سخنان باید به سیاست‌های کمک به گروه‌های افراطی و تروریست و ایجاد امواج آوارگان در سوریه و عراق و کشتار بی‌حساب مردم بی‌گناه یمن پایان دهند.عادل الجبیر، وزیر خارجه سعودی، در کنفرانسی مطبوعاتی بعد از دیدار ملک سلمان و اوپاما، گفته بود: ما اکنون یک مشکل کمتر در مقابله با این کشور داریم. او مدعی شده که عربستان از اکنون می‌تواند «بیشتر بر فعالیت‌های شرورانه ایران در منطقه خاورمیانه» تمرکز کند. سخنگوی وزارت امور خارجه ایران در واکنش به این سخنان گفت: «بافشاری بر موضوعات نادرست که به مبانی تحلیلی آن نیز ایراد و ابهام جدی وارد است، جز هدررفتن فرصت‌های پیش‌روی کشورهای منطقه و به‌تأخیرانداختن حل بحران‌های ناگوار جاری نتیجه‌ای ندارد». او با تکرار آمادگی ایران برای گفت‌وگو و همکاری به ایرنا گفت: ایران همواره سیاست حسن‌همجواری و گسترش مناسبات با تمامی کشورهای همسایه را اولویت مناسبات خارجی خود دانسته و برای تعمیق روابط دوستانه با همسایگان هیچ‌گونه شرط و محدودیتی قائل نبوده است.افخم تأکید کرد: جمهوری اسلامی ایران برای حل بحران‌های منطقه، گفت‌وگو و راه‌حل سیاسی را بهترین روش می‌داند و مخالف حذف دیگران و سیاست‌های تحمیلی است و به کشور همسایه خود نیز توصیه می‌کنیم به‌جای بازی‌های خطرناک نظامی، به گفت‌وگو روی آورد.

و بخشی از عراق، قدرت گرفت و جنایات وحشتناکی مرتکب شد، این استراتژی واحد هم کنار رفت. برای آمریکا، کنارزدن بشار اسد از اولویت سیاست‌خارجی، خارج شد و مبارزه با تروریسم و داعش اولویت پیدا کرد. عربستان که در مقطعی از حامیان داعش بود- اگرچه الان دیگر حامی نیست- همچنان فکر می‌کند که بشار اسد باید کنار گذاشته شود. در حالی‌که اولویت آمریکا، مبارزه با تروریسم است. مجموعه این عوامل، باعث شد بین عربستان و آمریکا که بیش از ۶۰سال است متحد یکدیگر هستند، مشکلاتی پیش بیاید که به نظر می‌رسد، دو طرف سعی می‌کنند در سفر اخیر تا حدی بر این نگرانی‌ها فائق آیند.

بعد از دیدار ملک سلمان و اوپاما، طرف سعودی در مورد توافق هسته‌ای، اعلام رضایت کرده است. بنا بر مواضع پیشین عربستان، ایسن موضع‌گیری عجیب نیست؟ آیا نشانه این است که اختلافات بین ایران و عربستان در حال کم‌شدن است؟

در سیاست خارجی بحثی با عنوان «مواضع واقعی» و «مواضع اعلامی» داریم، مواضع اعلامی عربستان در شرایط فعلی این است که از توافق هسته‌ای اظهار رضایت می‌کند، اما آیا مواضع واقعی‌اش هم همین است؟ باید با تردید نگاه کرد. در واقع نوعی اجبار هم برای هماهنگ‌شدن با جامعه بین‌الملل، برای عربستان و بقیه دوستان آن وجود دارد. وقتی همه دنیا این توافق‌نامه را یک گام مثبت بین‌المللی می‌دانند و کشورهای مهم دنیا و سازمان ملل پشت این قضیه هستند، یعنی در واقع همه دنیا از این توافق حمایت کرده‌اند، این به نوعی موضع‌گیری اجباری برای عربستان است که برای اعلام موضع انجام داده است. ولی اینکه آیا واقعا خوشحال هستند یا نه؟ باید منتظر بود و در آینده دید. اما اینکه، این قضیه می‌تواند در روابط دو کشور ایران و عربستان در آینده تأثیرگذار باشد، به طرف

آن‌طورکه باید و شاید ظاهر نشده و در واقع در جو دولت قبلی ایران سیر می‌کند. عربستان در رابطه با ایران نیاز به تغییر و تحول در سیاست خارجی دارد.

یکی از مشکلاتی که بین ایران و عربستان در چندین ماه گذشته رخ نمود، بحث قیمت نفت است که مشکلی استراتژیک هم برای ایران و هم برای عربستان است. از سوی دیگر آمریکا هم در این مورد موضع خود را دارد. سمت و سوی بازار نفت را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

نکته مهمی در اینجا وجود دارد. تا قبل از امضای برجام، دو دولت برای اینکه برجام به نتیجه نرسد، فعال بودند؛ اسرائیل و عربستان. اسرائیل از امکاناتی که در آمریکا داشت، چه کنگره، چه آپیک و چه لابی صهیونیستی استفاده می‌کرد و هنوز به دنبال این است که توافق هسته‌ای در کنگره به تصویب نرسد. اما عربستان از طریق پایین نگه‌داشتن قیمت نفت سعی داشت ایران را به‌گونه‌ای در فشار قرار دهد که بیشتر شرایط طرف مقابل، یعنی ۵+۱، را بپذیرد.

مشابه ملاقات سعود الفیصل، وزیر خارجه عربستان، با جان کری در فرودگاه وین که هنگام مذاکرات هسته‌ای انجام شد.

گفته می‌شود که سعود الفیصل در آن دیدار به کری گفته بود که شما جریان توافقی را پیش نبرید؛ ما آن‌قدر قیمت نفت را پایین می‌آوریم و درآمدهای نفتی ایران را کاهش می‌دهیم که ایران از طریق مشکلاتی که با کاهش قیمت نفت برایش ایجاد می‌شود، مجبور شود هر پیشنهاد شما را بپذیرد و امضا کند. گفته می‌شود که آقای کری به این پیشنهاد پاسخ مثبت نداد. البته این خبر به طور قطعی تأیید یا تکذیب نشده. اما نشانه‌هایی هست مبنی بر اینکه این استراتژی عربستان تا قبل از برجام بود. حالا که توافق هسته‌ای به دست آمده و روند آن پیش می‌رود، طبیعی است که پایین بودن قیمت نفت خیلی برای عربستان مفید نیست. برخی نظرات که معتقد است پایین‌بودن قیمت نفت به‌خاطر عوامل اقتصادی و جهت‌گیری خریداران و خارج‌کردن رقیب از صحنه است، به‌نظر خیلی درست نمی‌آید. بعد است که عربستان وارد یک رقابت اقتصادی با آمریکا شود و بخواهد آن‌قدر قیمت نفت را پایین بیاورد که تولید نفت در آمریکا به‌صرفه نباشد و از سطح رقابت خارج شود. اما در شرایط فعلی اگر سعودی‌ها واقعا دنبال منافع خود و کشورهای صادرکننده نفت هستند، باید استراتژی‌شان را تغییر دهند.

کوتاه دیپلماسی

رئیس جمهوری اتریش امروز در تهران

● ایسنا: رئیس‌جمهوری اتریش امروز برای سفری دوازده به تهران خواهد آمد. در این سفر تعدادی از وزیران سیاسی و اقتصادی کابینه اتریش از جمله وزیر خارجه اتریش، رئیس‌جمهور این کشور را همراهی می‌کنند. قرار است هاینس فیشر در این سفر با تعدادی از مقامات کشورمان از جمله همتای ایرانی خود، حسن روحانی دیدار و گفت‌وگو کند. این سفر به‌دعوت روحانی صورت گرفته است. بعد از توافق وین، این اولین سفر یک رئیس‌جمهوری اروپایی به تهران است. در طول ماه‌های بعد از توافق تاکنون تعدادی از وزیران خارجه کشورهای اروپایی از جمله انگلیس، فرانسه، چک و ایتالیا به تهران سفر کرده‌اند. «هاینس فیشر» در آستانه سفرش به تهران در گفت‌وگویی با اشاره به روابط دیرینه و عمیق ایران و اتریش ابراز امیدواری کرد: «زمینه‌های فراوانی برای بهبود و توسعه روابط دو کشور فراهم شود». به گزارش «خبرگزاری صداوسیما»، «فیشر» با استقبال از نتایج مذاکرات هسته‌ای در وین گفت: «در این سفر، همسر من نیز حضور دارد و ما بسیار خوشحالیم که می‌توانیم از بناهای تاریخی و فرهنگی ایران که در تاریخ بی‌نظیر است، دیدن کنیم». اتریش حدود یک‌سال‌و نیم میزبان مذاکرات هسته‌ای ایران و کشورهای ۵+۱ بود. دعوت از رئیس‌جمهور این کشور، بعد از توافق وین، در تماس تلفنی روحانی با فیشر انجام شد.

دموکرات‌ها «فیلی باستر» می‌کنند

● ایپنا: «هری رید»، رهبر اقلیت سنای آمریکا با انتشار بیانیه‌ای، با اشاره به تاکتیک «فیلی باستر»، خاطرنشان کرد: او و هم‌حزبی‌هایش از حمایتی کافی برخوردار هستند که می‌توانند جلوی نیاز توافق هسته‌ای را به وتوی رئیس‌جمهور آمریکا بگیرد. «فیلی باستر» در نظام اجرائی قانون‌گذاری در آمریکا، به تلاش سیستماتیک مخالفان اقلیت اطلاق می‌شود که با اتخاذ روش‌هایی، مانع از ورود اکثریت مجلس به مرحله تصمیم‌گیری نهایی می‌شوند. «مرکز سیاست دوحزبی» آمریکا، تعداد حامیان توافق را تاکنون، ۳۸ نفر اعلام کرده است. با این‌حال، برای اینکه دموکرات‌ها بتوانند از فیلی باستر استفاده کنند، به رای ۴۱سناتور نیاز دارند.

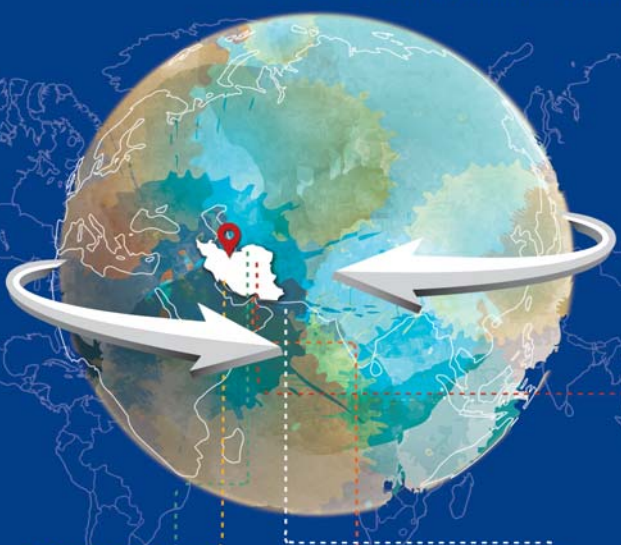

ITUDS 2015
IRAN TRANSPORTATION & URBAN DEVELOPMENT SUMMIT
"Investment Opportunities"
October 3-4, 2015 Tehran-Iran
IRIB Intrnational Conference Center

Organizer

Islamic Republic of Iran
Ministry of Roads & Urban Development

همایش بین المللی
معرفی فرصت های سرمایه گذاری
در حمل و نقل، مسکن و شهرسازی

۱۲-۱۱ ماه مه ۱۳۹۴، تهران-ایران

مرکز همایش های بین المللی صدا و سیما

Co-Organizer

ICIC

Secretariat:

No. 4, 7th Floor, Mellat Tower, Vali-e-Asr St. Tehran - IRAN P.O.Box: 19395-7177

Tel: (+9821) 220373 83 - (+9821) 22048859 Fax: (+9821) 22044769

E-mail: info@ituds2015.com

Scan me

www.ituds2015.com

دومین حضور سعید جلیلی در کمیسیون برجام

شرقی: کمیسیون برجام همچنان می‌خواهد توافق وین را با سنگ معیار سعید جلیلی و تیم مذاکره‌کننده پیشین، بسنجد. آنها، امروز برای دومین‌بار میزبان او خواهند شد تا توضیحات این رئیس سابق تیم مذاکره‌کننده در مورد توافق هسته‌ای را بشنوند. سعید جلیلی هفته گذشته علاوه بر حضور در کمیسیون برجام، در مجلس خبرگان رهبری نیز حضور یافت و در سخنانی عجیب گفت: «زمانی که دولت بازدهم پروژه هسته‌ای را تحویل گرفت، طرف مقابل به حقوق هسته‌ای ایران در چارچوب ان‌پی‌تی اذعان و بر استثنابودن ایران در حقوق و تکالیف هسته‌ای اعتراف کرده و آمادگی عملی خود را برای شکل‌گیری معامله هسته‌ای و ورود به موضوع لغو تحریم‌ها از جمله تحریم‌های یک‌جانبه اعلام کرده بود».

تاکنون شش‌بار تیم مذاکره‌کننده فعلی در کمیسیون برجام و چندین‌بار هم در کمیسیون امنیت حضور یافته و در مورد این توافق توضیح داده‌اند. این توضیحات آن‌قدر مکرر بوده که اکنون تقریباً تمام سخنان تیم مذاکره‌کننده تکراری است هرچند معلوم نیست که توانسته باشد مخالفان را قانع کند.باین‌حال جلسه روز گذشته با حضور عراقچی، تخت‌روانچی و قشقاوی از وزارت امور خارجه برگزار شد. این اولین جلسه برجام بعد از آخرین بیانات مقام‌معظم‌رهبری بود که

پروداختند.